

(extracte del document, La Segona República)

1.1. Gestions pel nou Grup Escolar

Durant el període republicà s'impulsà la construcció de l'actual Escola Pompeu Fabra. Dissenyada per Josep M. Miró i Guibernau, les seves obres s'iniciaren el 1936 i finalitzaren el 1940 durant la dictadura de Francisco Franco. Aquest fet propicià que l'escola passés a denominar-se *Grupo Escolar José Antonio*, sent el primer col·legi públic de la ciutat, això sí, amb un caràcter ferventment franquista. Ja entrada la democràcia passà a anomenar-se Pompeu Fabra.

L'Escola Pompeu Fabra¹ va ser el primer edifici de la ciutat construït com a escola pública. El 3 de març de 1896, l'Ajuntament va acordar sol·licitar una autorització per a la venda de títols i utilitzar el seu import en la construcció d'un conjunt d'edificis per a l'ensenyament públic que encabís totes les escoles municipals disseminades en diferents edificis i que no reunien les condicions higièniques ni pedagògiques, ja que havien estat construïdes amb finalitats diferents a les de l'ensenyament. L'any 1931, amb la instauració de la República, es va aprovar un centre escolar públic amb la finalitat d'aconseguir la plena escolaritat a la ciutat que es va habilitar provisionalment a l'Ateneu de la rambla Principal.

El dia 23 de juny de 1932, es va acordar, basant-se en un dictamen de la Comissió de Cultura, que l'arquitecte municipal Josep M. Miró i Guibernau projectés una escola mixta graduada en els terrenys situats a la rambla Samà, terrenys que la Caixa de Pensions va cedir a l'Ajuntament. La cessió dels terrenys es fa el dia 1 de setembre de 1932.

L'escola és un gran edifici aïllat, situat a l'alçada del carrer Sant Pius X i de la rambla de Salvador Samà, que ocupa un espai important dins l'actual centre de la ciutat². L'edifici evidencia una estreta relació visual amb el proper Mercat Públic, equipament projectat pel mateix arquitecte, l'any 1935, i que té un evident sentit de funcionalitat característic també com la mateixa escola. El 1982, es van realitzar obres de restauració per l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú.

---

¹ Adaptació del Pla de Patrimoni històric, arquitectònic i ambiental de Vilanova i la Geltrú (2009-2010) M. Claver, R. Lacuesta, J. Marsé, J.M. Pujol, J. Vilamala.

² Veure *Espais de memòria: ESCOLA POMPEU FABRA*

MEMÒRIA HISTÒRICA

1931 — de Vilanova i la Geltrú — 1979

En definitiva, l'edifici participa d'una interpretació funcionalista i higienista de l'espai, com a moltes de les escoles projectades a Catalunya en el període republicà. Miró i Guibernau introdueix elements noucentistes en els pòrtics de la façana, en el vestíbul i en el porxo posterior.

El 14 d'abril de 1936, commemorant el 5è aniversari de la proclamació de la Segona República va tenir lloc la col·locació de la primera pedra; les Escoles Graduades van rebre el nom de Francesc Macià. Per la Festa Major de l'any 1941, es va procedir a la benedicció i inauguració oficial del Grup Escolar regentat per mestres nacionals, amb el nom de *Colegio Nacional Mixto José Antonio*. El col·legi va començar a funcionar el dia 8 de novembre de 1940. En entrar la democràcia, va rebre l'actual nom d'Escola Pompeu Fabra.